

Siria, Myanmar... inoizko errefuxiatu krisi larriena oraintxe

Milioika iheslari bizi dira miseriara kondenaturik II. Mundu Gerraz geroztik gertatu den lekualdatze krisirik larrienagatik.

Amnesty International erakundeak eman ditu egoeraren xehetasunak txosten beldurgarri batean, zeinetan kritikatzan baitu munduko liderrek gai honetan darabilten utzikeria. 50 milioi pertsona kasik laguntzarik gabe abandonaturik.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

IMAJINATU 624.800 ERREFUXIATU dauzkagula Euskal Herrian azken hiru urteotan iritsiak, zazpi probintzian bizi garen 3.124.259 laguntatik bostetik bat. Gipuzkoan sartu 142.000 errefuxiatu kolpetik. 213.000 errefuxiatu Bizkaian. Edo 128.000 Nafarroan, 65.000 Araban, Iparraldean 56.000... Proporzio horretako eromena bizi dute gaur Libanon, non pilatzen baitira Siriako gerrari ihesi joandakoetatik asko. Bonba bat Europako atarian.

Datuok eta askoz gehiago eskaini ditu Amnesty Internationalek (AI) bere *“The Global Refugee Crisis: A Conspiracy of Neglect”* (Mundu mailako errefuxiatu krisia: utzikeriaren konspirazioa) dossier gordinean. Munduan etxetik ihes eginik noraezean dabilten 50 milioi jendeen tragedia kontatzen du, II. Mundu Gerraz geroztik planetak ezagutu duen exodo masiboenaren kopuruak, zergatiak eta ondorioak aurkeztu ditu AIk eta hauek arintzeko berehalak hartu beharreko neurriak proposatzen.

Txostena krisiaren epizentroan, Beiruten, aurkeztu du Salil Shetty Amnesty Internationales idazkari orokorrak: “Geure begiz ikusten dugu aro honetako errefuxiatu krisirik okerrera, milioika andre, gizon eta ume bizirauteko borrokan gerra izugarrien, pertsonekin trafikatzan

duten sareen eta gizalegezko errukia erakusteko ordez interes politiko berekoiak zaintzen dituzten gobernuen artean”.

Une honetan larrialdi nabarmena Siriatik ihesi joandako lau milioi errefuxiatuek bizi dute. Horiek dira muga zeharkatu duten herritarrak, zeren eta mugen barruan lekualdatu direnak kontaturik siriarren erdia omen dabil oraintxe bertan nor bere sorterritik alde eginda.

Atzerriratutako siriarren %95 inguruko herrialdeetan dago blokatutik. Libanok gaur dauzkan bost biztanletik bat siriar errefuxiatua da. Libano, Turkia, Irak, Jordania eta Egiptok beren gain daramate jendeok nola edo hala aterpetzeko zama zeren eta, ekainaren 3ko datuak kontatuz, AIk dioenez Nazio Batuen Erakundeak ezin izan du %24an baino gehiagotan ase errefuxiatuontzat eskatu zaion laguntza eskea.

Munduko gainerako herrialdeek soilik 8.442 siriar hartzeko eskaintza egin dute... NBEren errefuxiatuen babeserako erakundeak zentsatuta dauzkan eskarien %2,2! Nazioartekak iheslarien behar humanitarioak konpontzen aski lagundu ez dutenez, jendetza izugarri hori etxean hartu duten estatuak hasi dira horiei sarbidea oztopatzen.

NBEren Errefuxiatuen Agentziarentzako (UNHCR ingelesezko sigletan) N.Daoudek egindako argazkian, emakume eta haurrez osatutako taldea Siriako gerratik ihesi Libanorako bidean. Libano, Turkia, Jordania eta Iraken lau milioi siriar babestu dira; Sirian bertan ia zortzi milioi dabilten etxetik urrun. Mundu osoan 50 milioi pertsona errefuxiatu gisa egoera larri dagoela eta, Amnesty Internationalek eskatu du nazioarteko konferentzia antolatzea NBEren Errefuxiatuentzako Ituna berretsi, iheslarien erantzukizuna estatu denen artean banatu eta horiei laguntzeko egin beharreko gastuak ere elkarrekin partekatzeko. AIk eskatu dituenak azalpenik behar ez dutenak dirudite: ihesi doazen biziak bermatzea lehenestea, NBEk beharrezkotzat jotako errefuxiatu kopuruak mundu guztiak onartzea, errefuxiatuentzako funts bat sortzea... Horien zain ez dira egongo Europako atean daudenak.

Baina beti dago gauzak okerragotzeko aukera. 2015 honetan NBEren elikadura programak herrialde horiei %30ean murriztu die laguntza. Libanon 1,2 milioi siriarren artean egoera ahulenean bizi diren 900.000 iheslarietako bakoitzak orain hilean 19 dolarreko laguntza jasotzen du, lehen eskuratzen zituzten 27en ordez. Jordaniako hirietan babestutakoei hileko 14 dolarretara jaitsi diete janaritarako laguntza. Bizirauteko, goseak gelditzeaz gain, herrialdeotan aurkitu ditzaketen lanik txar eta arriskuetsuenetan jardun beste biderik ez dute.

Errefuxiatuen Itunak porrot

Afrika da AIrentzako bigarren kezka iturri nagusia. Hiru milioi errefuxiatu dabilten noraezean Sahararen hegoaldean. Horietako asko azken urteotako gerretatik ihesi joanak dira: Hego Sudan, Nigeria, Burundi, Afrika Erdiko Errepublika, Kongo, Somalia... Munduko errefuxiatu kanpaleku handiena Keniak dauka, Daab ize-nekoa.

Hala ere, Afrikako iheslariek ez dute mundu aberatsaren arreta handirik pizten, ez behintzat ez badira iristen *paterna* eta antzeko ontzietan itsasoz Europako itsas hegiraino. NBEk errefuxiatuak direlakoan

baimenik ez. Migrazioen Munduko Erakundeak sarkasmoz *maritime ping-pong* bataiatu duen taktikaz.

Amnesty Internationalek dossierrean nabarmendu du Mediterraneoan, Afrikan eta Bengalako itsasoan gertatzen diren heriotza ikusgarriak ez direla inolako gatazkaren ondorio, nazioarteko erakundeek eta estatuetako agintariek aurreikusi eta prebenitu zitzaketen gertakizunak baizik.

“Errefuxiatuen krisi handi hau –dio AIren txostenak– ezin da aurkeztu giza trafiko eta kontrabando arazo bat bailitzan, beren huts egiteak ezkutatzeko gobernuek egiten duten moduan”. Gatazken garrantzirik harago, nazioartea ari da huts egiten arriskuan dauden iheslarietako babes emateko orduan.

“II. Mundu Gerraren amaieran nazioarteak antolatu zuen NBERen Errefuxiatuei buruzko Ituna, etxera itzultzerakoan jazarpena eta desmasiak jasan zitzaketen herritarrak laguntzeko”. AIren ustean Itun horrek babes eman die dozenaka milioika jenderi gerostik. Itunak oinarritzat dauka nazioartearen erantzukizuna eta kosteen konpartitzea, ulertuz errefuxiatu krisiak ez dituela bere bizkar hartu behar herrialde bakar batek edo bakan batzuek. “Itunaren oinarri honi gaur egun ezikusia egiten zaio, horrek dakartzan ondorio beldurgarriekin. Iheslarietarako nazioarteko babes sistema txikituta dago gaur”.

2020a artean urtero 300.000 errefuxiatu aterpetu beharko omen dira. Aurretik nazioarteko itunak biziberritzen ez badira, lege ezinean legez kontra sartu beharko dute. ■

proposatutako babes eskaeretatik oso gutxi lortzen ditu, %10 inguru. Iheslariok Afrikan bertan eraso xenofoboak jasan dituzte.

Ahal izan duten iheslari afrikarrak Mediterraneo itsasoraino heldu eta hau zeharkatzen ahalegindu dira, azken hilabeteotan famatuak egin diren txalupetan. Alk argi eta garbi dio Mediterraneoan gertatu diren hondoratze eta itotze masiboen erantzukizuna dagokiola Europak eta Italiak itsasoan galduentzako zeukaten *Mare Nostrum* operazioa ezabatu eta operazio txikiago batez ordezkatzeari.

Afrikako eta Siriako krisiekin alderatuta kopuruetan txikia dirudien arren Asian Bengalako golkoan 2015ean gertatzen ari dena, Alk

hau ere nabarmendu nahi izan du gaur mundu osoko agintariek erbestertuen aterpetzeko derrigortasuna zangopean zein erraz erabiltzen duten adierazgarri. Rohingya etniko 25.000 jende ibili dira Myanmar eta Bangladeshetik ihesi Tailandiara iritsi nahian, itsaso zabalera kondenaturik, inork ez zituelako etxean hartu nahi.

Maiatzean bertan oraindik 8.000 zeuden Tailandiako kostako parean txalupetatik lehorreratzeari galarazita. Batean 800 pertsona bapora zahar batean, bestean 300, ez janaririk, ez urik, ez erregairik, are gutxiago sendagairik. Tailandia, Indonesia edo Malaysiako armadek gehienez ere bizirauteko jan-edanak eman dizkie, baina kostara hurbiltzeko

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira